

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 27. Zettortdeenâ 5tâ Juhli 1845.

No teem fristigeem laudim, kas Hamburges pilsatâ fabeedrojufchees brandwihnu pagallam atmetst.

Hamburg irr leels pilsatâ Wahzu semmê pee Elbes uppes, kas tik leela un dsilla uppe, ka fuggi lihds pascheem kaupmanu spihkereem warr nahft. Tad Hamburga laudis wehl leelus un dsillus grahwus irr israkfufchi, kas widdû zaur pilsatu eet, tâ ka tee fuggi, kas no tahs masafas sortes, lihds kaupmanu nammeem warr eet. Rihgâ dauds fuggi redsami, bet Hamburgâ wehl jo dauds wairak; Rihgâ irr dauds baggati kaupmani un bohndneeki, bet Hamburgâ dauds jo baggati, kam pascheem dauds fuggi peederr, fo tee fuht wissapfahrt par pasauli, us Amerikas semmes gabbaleem, us Afriku, us Indieru semmehm un fur tik prezzi warr pahrdoht jeb eepirkt. Arridsan Rihgâ pee silta dauds fuggi redsami, kas no Hamburga pilsata irr nahkufchi un kam ar selta bohkftabeem tas wahrds „Hamburg“ paktat gallâ irr usrakftihts stary teem diweem lohdsineem. Wissas dahrgas un brangas leetas Hamburga pilsatâ warr dabhuht pirkt taîs brangâs bohds, fur wissas leetas tâ spihd, kâ azzis lehti apfibt. Bet ne weenâ bohde tik dauds lauschu irr redsami nahfoht un eijoht, kâ wella bohde, fur to wella prezzi pahrdohd. Rahda prezze tad wellam, woi tad wels arri par bohndneeku irr palizzis? Tâ irr. Par wissu pasauli wellam irr bohdes wissds pilsatds, appaksch semmes, un wirs semmes, ne ween Hamburga pilsatâ, bet arridsan Rihgâ, Zeltgawâ, Zulkunâ, Zalfenê, un winna prezze, bes fo laudis lihds schim ne mas ne sinnaja pahrtift, irr brandwihns. Wels un brandwihns tee kohpâ derr, un labaks ammata beedris un jo spehzigaks draugs wellam naw bijis un ar ne buhs, kâ brandwihns, jo fo winsch zittadi ne warr peewilt, to winsch

peekrahpy zaur brandwihnu. Hamburga pilsatâ bija neskaitamâs brandwihna bohdes un tee laudis neschehligi dsehre, tâ ka bailes usgahje sweschineekam, kas to redseja. Semmâ un augstâ kahrtâ atradde dsehrejus papilnam, un arridsan tee prahrtigi un gohdigi wihri, kas paschi brandwihnu ne zil ne bruhkeja, us to prahrtu zeeti pastahweja, ka laudis bes brandwihna ne mas ne warroht dsihwoht un pahrtift. Bet tâ ka wissas weetas stary teem pasaules behrneem arridsan irr kahdi Deewa kalpi, tâ arridsan Hamburga pilsatâ bija kahdi gohdigi fristigi zilweki, kam firds dikti sahpeja par tahdu samaitaschanu zaur dserschanu, un tee sawâ prahrtâ nodohmaja brandwihna atmeschanas beedribu zelt un wissus laudis aizinahft, lai nahfoht fabeedrotees un apfohlitees, neds brandwihnu neds kahdu zittu stipru dsehreenu wairs bruhkeht. 5 bija schie fristigi laudis, kas zaur awisehm to sinnu islaide, ka wisseem teem, kas brandwihnu pawissam gribboht atmetst, buhs sanahkt kohdâ leelâ nammâ 18tâ Janwar deenâ, un sawu apfohlischanu issteikt un ar sawu wahrdu apstiprinaht. Ta 18ta Janwar deena bija atnahkuff un tas namâs bija pilns ar laudim, Matrohschi un bohndneeki, strahndneeki un semneeki, wissadi laudis bija sanahkufchi. Meisprohtama leeta! woi tad wissi tee brandwihnu gribbehs atstaht, tâ tee 5 wihri dohmaja pee sewis; to knappi tizzam? Un itt ahtri israhdiyahs, kalabb tee bija sanahkufchi, jo kad tee 5 sahze runnahft un dsehreju samaitaschanu isstahstiht, un preekschâ lifke, kahdas behdas un kahdi grehki zaur brandwihnu zeltahs un beidsiht luhdse, lai nahfoht, kas gribboht, sawu wahrdu usrakftiht par leezibu, ka brandwihnu ne mas wairs ne gribboht dsert, tad us reiff leels dumpis un trohksnis zehlahs un ta leela istaba atskanneja no smeekleem un no lahsteem. Tas

tauschu pulks, kas bija sanahzīs, galduš un kreh-
sluš un lohguš sadausija, to namnu gribbeja no-
bedsinahht un pawissam ispohtsiht. Tee peezi
wihri tik tik warreja ismukt, ka tohs ne nokawe
par to leelu launu, ka tee dsehrejus gribbeja is-
glahbt no pasufchanas! Un kad nu wiffas lee-
tas bija sadausitas, tad tas kauschu pulks ais-
gahje brehkdams un kleegdams, un kur tik kahds
wihrs dsihwoja, kas brandwihnam bija pretti-
neeks, tam tee lohguš sadausija un wehl dauds
flahdi buhtu darrijufchi, ja saldati un palizeias
usraugi buhtu tahwufchi. Bet kur tas leels kau-
schu pulks tad aisgahje? ka, woi to ne sinnafi?
kur zittur ka brandwihna bohdes, jo schi deena
ihpaschi bija jaswinn, brandwihna gohda deena.
Wiffas brandwihna bohdes pee lohgeem fwezzes
spihbeja par scho preekas deeniku un wiffu nakti
zaur tur eekschâ bija dserschana un rahseschana,
ta ka kahds breefnigs eenaidneeks buhtu uswar-
rehts un wiffeem meers atdohts. Pawissam wee-
nu singi dsirdeja, kam eefahkumâ bija schee wahr-
di: ne dabbuhs, ne dabbuhs to mihlu brandwih-
nu un t. j. pr. Mihlais lassitais, tas notikkahs
preekfch peezeem gaddeem Hamburga pilfatâ!
Bet ko tad tee 5 kristigi deewabihjigi wihri darrija,
kas par sawu labbu prahtu leelu flahdi un negohdu
par maksu bija dabbujuschi, woi tee sawu apnem-
schanu atslahje un atslaidahs par tuwaku lab-
flahschanu gahdabt? Ne, tee sawu zerribu likke
us Deewu un ne apnikke prett brandwihnu kar-
roht, ta apustata wahrdu prahtâ turredami: tad
nu lai mehš labbu darridami ne peekuhstam.
Gal. 6, 9. Un redseet, taggad pehz peezeem
gaddeem Hamburga pilfatâ 3000 zilweki brand-
wihnu pawissam irr atstahjuschi un Deewu slawe
par scho swehtu padohmu. Bet zaur ko tad tas
irr nahzīs? woi to gan kahds warreja dohmaht,
kas bija redsejis, ka Hamburga laudis brand-
wihna gohda deenu fwinneja! Bet tomehr ta
pascha deena schihs beedribas dsimta deena bija,
ko tee 5 wihri bija eezehluschi, jo wiffi gohdigi
un prahtigi laudis fazziija: tas irr pa dauds, wai,
kur tee to brandwihnu un dserschana irr eemihle-
juschi! Un zaur to, kas winnâ deenâ notikkahs,
tee flahdri warreja redseht, kahdu pohstu brand-

wihns bija padarrijis stary Hamburga laudim,
un tee prahtigi un gohdigi laudis tai beedribai
gahje paligâ, ko tee peezi wihri bija zehluschi.
Bet arridsan Deews Hamburga laudim atmin-
neja, ka winsch tohs nefohditus ne pamettihš,
kas wellam ar tahdu mihlu prahtu gribb kalpoht,
un tik beskaunigi irr, ka tee Deewam gribb azzis
lehkt. Kahdu gaddu pehz tam, kad brandwih-
nam tik beskaunigi to gohda deenu fwinneja, ap-
deenas widdu kahds nams sahje degt, un tuhda-
lin leela wehtra fazehlahs, ta ka to ugguni
wairs ne warreja waldbiht — un eeksch trim dee-
nahm gandrihs trescha datta no branga Hamburga
pilsata zaur ugguns grehku bija nogahjufi. Gan
deesgan laudis faskrehje, gan bija ugguns eeroht-
tschi us to labbaku wihsi ustaititi, gan bija dauds
gudri laudis kohpâ un kauschu spehks papilnam,
ko zilweki padarrihs Deewam! Eeksch tahm trim
deenahm Hamburga laudis neisfakkamas behdas
un bailes redseja, un kad Deews ar sawu speh-
zigu rohku to ugguni noturreja, tad 1000 un at-
kal 1000 laudis bija redsami, kas ne sinnaja kur
sawu galwiku nolikt, ko ehst un ar ko gehrbtees.
Dauds baggati laudis un pahrtikkufchi bohneeki
par nabbageem bija palikkufchi, kam ne bija ne
maises kummofinsch. Tad Hamburga laudis sa-
wu Deewu atminneja un mahzeja to peeluhgt, un
redsi, ko Deews warreja padarriht, jo taggad,
pehz 4 gaddeem Hamburga pilsats gandrihs jo
brangaks irr no jauna iszehlees, ne ka tas preekfch
ta ugguns grehka bija bijis, un Hamburga lau-
dis tikpat pahrtikkufchi ka bijufchi. Deews
warr atnemt, Deews sinn atdoht, wiffas leetas
stahw Deewa spehzigâ rohka! Bet schinni jau-
nâ pilsatâ brandwihns wairs naw tahds waldbi-
neeks, ka winsch tanni wezzâ pilsatâ bija, ko
Deews zaur ugguni nopohstija, jo preekfchlai-
kam ne weenu paschu bohdi ne atradde, kur ne
pahrdewe brandwihnu, taggad irr dauds bohdes,
kas brandwihnu ne mas ne pahrdohd, bet tai
weetâ labbu allu; preekfchlai kam wiffi zeetumneeki,
kas zeetumneeku nammâ bija, ifdeenas brandwih-
nu dabbuja no sawas waldischanas, taggad tas ta
wairs naw; preekfchlai kam kad saldatus munsture-
ja, tee brandwihnu dabbuja papilnam pehz wirfnee-

ku pawehleschanas, taggad ne weenu lahfi; preeksch-laikam ne weens kuggis ne nobrauze us sweschahm semnehm, kam ne bija brandwihna wahres lihds, matroscheem par aspsirgschanu, taggad dauds kuggi us tahlu zellu isheet, kam ne brandwihna pillite irr lihds, un tee matroschi wehl jo gohdigi un jo spirgti. Preekschlaikam ne weens ne drihlfsteja fazzigt, ka brandwihns labs ne effoht, taggad tee, kas irr gohda wihri tohs 5 deewabihjigus wihrus flawe, kas papreeksch brandwihna atmeschanas beedribu uszehle. Un drohschi war-ram zerreht, ka Deews wehl jo prohjam nahks paliga to wella dahwanu isposhticht un zilwekus no ta pohsta zelka atgreest. Ut, zil muhsu tehwu semmitè irr to lauschu, kas brandwihnu irr eemihlejuschi un ar dsihwu meesu ellè freij eekschâ, zaur negantu dserfchanu; zil beskaunibas un pasufchanas darbi zaur brandwihnu wehl ikdeenas zeltahs, zil affaras un waidas brandwihns wehl ikdeenas ispeesch! Un tomehr laudis brandwihnu ne grihb atstah. Deews zaur isgahjuschu gruhthu gaddu Kursemmes laudis gan irr atminnejis, bet mas irr to kas atgreeschahs. Bet ja Kursemmes laudis ne turrehs prahâ, ka Deews rudsus un kartuppelus ne audsina, ka no tahm buhs brandwihnu istaifih, tad winsch wehl jo knappakus auglus dohs, lihds zilweki to Deewa rihkti buhs pilnigi mannijuschi.

G. R.

Teefas fluddinaschanas.

No Leelas Seffawas Krohna pagasta teefas rutteem. Tai ismekleschanâ deht neidwehletas akminu lauschanas eeksch Krohna grunts.

Makstihst tai 16tâ Juhni 1845.

Kad nesinnams zilweks kam daschadas dselsu stan-gas, daschadi ahmeri un daschadas schfippeles peeder-rigas, bes iswehleschanas akminus eeksch Leelas Seffawas Krohna grunts no Krohna Leelas Seffawas pagasta teefas lohzeleem lizzis laust, kurrus lohzeklus pagasta teefa bija islaidusi Krohna nodohschanas ispeelnitees, tad pagasta teefa scho nedarbu isdsirdejusi, tohs jaw islaufsus akminus appalsch flakfas likkusi; bet kad nu pasleppen daschi no scheem akmineem at-kal panemti, ta darbadeenas-makfa Seffawas laudim

ne atdohta, un tee wirspeerminneti pee akminu lauschanas derrigi eerohtschi tur atstah, tad pagasta teefa pawehlejuji tohs wehl atliffuschus islaufsus akminus us teem brihwsahdscheem Butkubneem aisdwest, lai tohs tur paglabba, — kad nu wirspeerminnetais zilweks lihds schim laikam pee pagasta teefas naw pee-meldejees, tad

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c. Krohna Leelas Seffawas pagasta teefa schinni leetâ us grunti tahs notiffuschas ismekleschanas

n o f p r e e d u f i :

scho nesinnamu zilweku zaur fluddinaschanu, ka scheitan noteekeh, usazinaht, bes kaweschanas 6 neddelu starpâ no appalschrafftitas deenas pee schih pagasta teefas parahditees un usrahdiht, ka tam no Krohna grunts waldischanas teefas irr iswehlehts akminus laust, Leelas Seffawas pagasta teefas laudim to deenas-darbu-makfa aismakfah, ta ka arri Butkubneeschcheem akminu weschanas zellu un arri pagasta teefai aismakfah, ko schi par to isfluddinaschanu istehrejusi, un tad tohs eeksch Butkubneem buhdamus akminus aisdwest, ja ne, tad kad wirspeerminnetais laik buhs notezzejis, tee peerminnetee eerohtschi tiks wairakfohltajem pahrhohti, un ja ta isdabbuta nauda ne peetiktu un tas nesinnams zilweks wehlaki kluhtu sinnams, tad ne kawesees, wiffu eewehroht no ta wainiga mantas tik dauds isdabbuht, zil truhjis. Pehz likkumeem spreesst.

(Leelas Seffawas Krohna pagasta teefas appalsch-rafft.)

(L. S.)

(Nr. 145.)

Allunan, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c., tohp no Kursites pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas prassichanas buhtu pee tahs mantas ta nomiruscha snohka ta Bezze-Swahrdes nohnneeka Pihfenecku Jehkaba Grundmann, ar wahrdu Wahrt Will-kowsky, un wiswairak ta nelaika mantineeki, usazina-ti, lihds gtu August f. g. pee Kursites pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi laifa neweenu wair ne klaufib. Kursites pagasta teefa, tai 9tâ Juhni 1845. I

(L. S.)

(Nr. 210.)

Krist Leepetsch, peeschdetajs.

F. Freiberg, pag. teef. ffrihw. paligs.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c., tohp wiffi tee, kam kahdas parradu prassichanas, woi mantoschana, jeb kahda dalliba buhtu pee tahs man-

tas ta nomirruscha Wezz-Swahrbes nohmneeka, Mikkel Reffe, no Zelmu-mahjahm, usaijinati, ar sawahm praffischanam wifswehlak libds 9tu August f. g. pee Kurfites pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausih8, un wifswepeminenta teefa spreedihs, kas buhs taisniba. Kurfites pagasta teefa, tai 9tâ Zuhni 1845. I

(L. S.) Krist Keepetsch, peefehdetajs.
(Nr. 211.) F. Freiberg, pag. teef. ffrhw. paligs.

U8 pawehleschanu tahs Reiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs 10. 10. 10., tohp no Poperwahles-Dhsches pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas buhtu, pee ta nomirruscha Dhschesmuishas Behweru fainneeka, Janna Sohmalan, ka feewa parradu deht sawas mahjas atdewusi, usaijinati, 6 neddelu starpâ, libds 20tu Zuhli f. g. ar sawahm taisnahm praffischanam pee schihs pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht, ko teefa spreedihs, jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausih8. Poperwahles-Dhsches pagasta teefa, tai 8tâ Zuhni 1845. I

(Nr. 55.) ††† Janne Grossmann, pagasta wezz.
Rummmler, pagasta teefas ffrhweris.

U8 pawehleschanu tahs Reiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs 10. 10. 10., tohp no Kr. Mendes pagasta teefas tas libdsschinnigs Kr. Mendes fainneeks, Kohlu Indriks, usaijinahs, weena mehnescha starpâ, t. i. libds 7tu Zuhli f. g. scheid peeteiktees un sawu eekihlatu mantu prettim nemt, jo pehz schi termina to mantu uhtрупê pahrdoh8. Kr. Mendè, tai 9tâ Zuhni 1845. I

(Nr. 198.) ††† F. Vahr, pagasta wezzakajs.
Naue, teefas ffrhweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas buhtu pee tahs atstahdas mantas ta nomirruscha Kalnzeema fainneeka Vekku Kaspar Vekke, tohp zaur scho usaijinati, 6 neddelu starpâ un wifswehlak libds 27tu Zuhli f. g. pee Krohna Kalnzeema pagasta teefas peeteiktees, jo wehlak neweenu wairs ne klausih8. Kalnzeema pagasta teefa, tai 8tâ Zuhni 1845. I

(L. S.) M. Kristin, pagasta wezzakajs.
(Nr. 153.) Sauer, teefas ffrhweris.

No Poperwahles-Dhsches-Uhrlawas basniizkungu-muishas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas

taisnas parradu praffischanas buhtu pee teem Uhrlawas basniizkungu-muishas fainneekem Mescha Ernesta Grassmann un Kesteru Frizza Grassmann, par kurreu mantahm magasihnes un zittu parradu deht konkurse spreesta, usaijinati, libds 20tu Zuhli f. g. ar sawahm taisnahm praffischanam pee schihs pagasta teefas peeteiktees, un sagaidiht, ko teefa spreedihs, jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausih8. Uhrlawas basniizkungu-muishâ, tai 8tâ Zuhni 1845. I

(Nr. 56.) ††† Rahrl Rosenkalu, peefehdetajs.
Rummmler, pagasta teefas ffrhweris.

No Leelas Seffawas Krohna pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas praffischanas buhtu pee ta nespehzibas un palaidigas mahju kohpshanas deht, zaur teefas spreedumu no sawahm mahjahm: islkta Kr. Jostanes Kaulu fainneeka, Dahwa Kaul, par kurra mantu konkurse spreesta, usaijinati, 6 neddelu starpâ no appalschraakstias deenas, pee schihs pagasta teefas ar sawahm praffischanam peeteiktees, ar to peekohtinaschanu, ka tohs kas schiumi terminâ ne peeteiktees, ar sawahm praffischanam wairs ne klausih8. Masâ Seffawâ, tai 16tâ Zuhni 1845. I

(L. S.) Indrik Slecke, peefehdetajs.
(Nr. 340.) Jagdhold, teefas ffrhwerera weetâ.

Zai 20tâ Zuhli f. g. scheidan trihs jaunus zilwekus parradu deht us darbu isfohlis8, kas wisseem, kam labbi strahdneeki wajjadfigi, zaur scho tohp sinnamu darrihts. Klosther Misputtes pagasta teefa Krohna Bassesmuishâ, tai 2trâ Zuhni 1845. I

(L. S.) ††† Struije, peefehdetajs.
(Nr. 161.) Fr. Grening, teefas ffrhweris.

Zitta8 fluddinaschanas.

Greeses Zehlabu-tirgu, kas scho gadd 13tâ Zuhli eekriht, 12tâ Zuhli pee Greeses basniizas krohga turreh8. Leelâ Eserè, tai 8tâ Zuhni 1845. I

Zai nakti no 28ta us 29tu Zuhni irr Ekehdes fainneekam Mablit balts firgs, 8 eeksch 9tâ godda wezz, us kreisu azzi akl8 un tapatte balta apwillta un no astes weena datta gandrihs libds kaulam iegreesta, sagt8. Kas taisni peerabda, kur to firgu warr dabuhht, dabhu 5 rubl. sudr. pateizibas nandâs. Ekehde, Kuldigas aprinki, tai 30tâ Zuhni 1845. 3

W r i h m d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts A. Weitler.